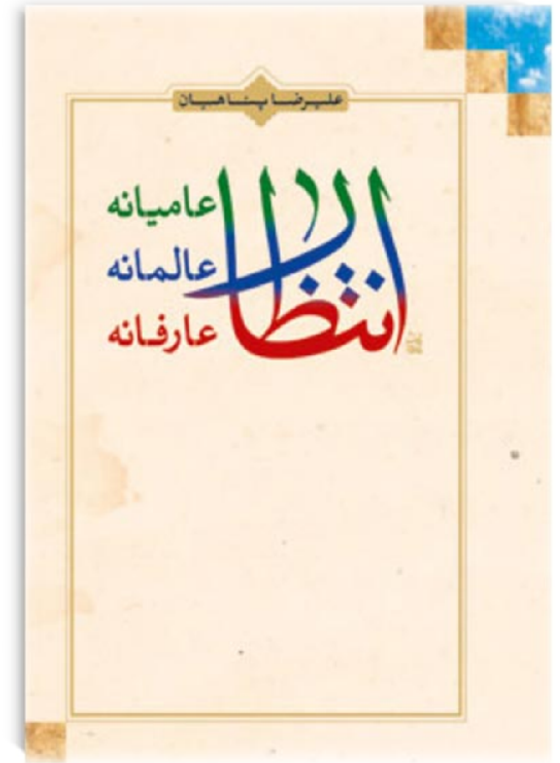

معرفی کتاب انتظار

امام جمعه موقت تهران در مراسم رونمایی کتاب: **در تبیین موضوع انتظار**

کتابی به این جامعیت ندیده‌ام.

حسن عباسی: **کتاب «انتظار» تلاشی است حکمه، کلامی، فلسفی و**

جامعه‌شناخته، برای تبیین و ترسیم یک ساز و کار عقلائی در

موضوع انتظار است.

تهیه و تنظیم: معاونت پژوهش - مدرسه علمیه خواهران هاجر خمین

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

شعبان المعظم ۱۴۳۷

در آستانهٔ میلاد مهدی موعود(عج) بخشی از این کتاب با عنوان «پرهیز از انواع انتظارهای عامیانه» و آشنایی با فصل‌های آن باز نشر می‌شود:

نگاه عامیانه چیست؟

تلقی‌های عامیانه، ممکن است دربارهٔ هر چیزی پدید بیاید. هم‌اکنون نیز بسیاری از موضوعات و مسائل علمی در رشته‌های مختلف، در افکار مردم گرفتار تلقی‌های عامیانه‌اند. در این میان، موضوعات معنوی که از پیچیدگی و پنهانی‌های خاصی برخوردارند، بیش از هر موضوعی در معرض برداشت‌های عامیانه قرار دارند.

نگاه عامیانه که در همهٔ جوامع و فرهنگ‌ها جریان دارد، به عوام اختصاص ندارد. گاهی از اوقات تحصیل‌کرده‌ها و خواص جامعه نیز دچار عوام‌زدگی می‌شوند؛ خصوصاً وقتی در موضوعاتی وارد می‌شوند که اطلاعات و تحصيلات علمی آنها با موضوع مورد نظر تناسبی نداشته باشد، در حالی که اندیشمندان و تحصیل‌کرده‌ها علی‌القاعده باید از عوام‌زدگی مصون باشند. به همین دلیل وقتی یک اهل علم دچار عوام‌زدگی می‌شود، گروه بیشتری از مردم را به دنبال خود می‌کشاند؛ و بیش از عوام می‌تواند نگاه عامیانه را ترویج دهد.

۱. پیچیدگی نگاه عمیق: ترویج یک نگاه عامیانه، می‌تواند عوامل متعددی داشته باشد. یکی از عوامل طبیعی آن قابل پذیرش تر بودن نگاه سطحی نسبت به یک نگاه ژرف و عمیق است که از پیچیدگی‌های خاصی برخوردار بوده و درک آن برای عوام دشوار می‌باشد.

۲. تمایل هوای نفس به نگاه سطحی: یکی دیگر از عوامل ترویج نگاه سطحی و غلط آن است که معمولاً چنین دیدگاهی با اهواء نفسانی بیشتر تطبیق دارند؛ و هوای نفس، به صورت پنهان یا پیدا اندیشهٔ انسان را به همراهی و حتی دفاع از سخن غلط وادار می‌کند.

۳. دامن زدن توسط سودجویان: البته همیشه کسانی هم پیدا می‌شوند که از شیوع برخی از نگاه‌های عامیانه در میان مردم سود می‌برند و طبیعتاً به آن دامن می‌زنند؛ چرا که بهترین راه به بردگی کشیدن انسان‌ها تخریب آگاهی‌های آنها و انحراف آدم‌ها از حقایق است؛ که این هدف بیشتر در تحریف حقایق از طریق رواج یک نگاه عامیانه رخ می‌دهد. زیرا بهترین راه غفلت از حقایق مهم عالم، که از توجه به آنها اجتنابی نیست، غرق شدن در نگاه عامیانه و در نتیجه نگرش باطل داشتن به حقایق است.

اگرچه در میان همین نگاه‌های عامیانه، آگاهی‌های درست بسیاری نیز وجود دارد که هر کدام به گوشه‌ای از حقایق اشاره می‌کند، اما مشکل اینجاست که اگر انسان گوشه‌هایی از حرف‌های درست را بگیرد، ولی تحلیل دقیق و تصور کاملی از کلیت آنها نداشته باشد، در معرض برداشت غلط و عوام‌زدگی قرار خواهد گرفت.

آثار سوء نگاه عامیانه

این عوام‌زدگی آثار سوئی به همراه دارد. یکی از آثار سوء آن، فراهم شدن زمینهٔ تحریف و انحراف است. یکی دیگر از آثار سوء آن این است که حتی اگر این عوام‌زدگی موجب تحریف و انحراف هم نشود، لااقل موجب بیزار شدن کسانی خواهد شد که با دقت و موشکافی برخورد کرده و ضعف‌های نگاه عامیانه را به سرعت درمی‌یابند. علاوه بر آن، نجات‌بخش نبودن و بی‌ثمر شدن اندیشه‌های حیات‌بخش، در اثر پدید آمدن و گسترش یک تلقی عامیانه، ضرری غیر قابل اغماض است.

نام کتاب: انتظار عامیانه، انتظار عالمانه، انتظار عارفانه

مؤلف: علیرضا پناهیان؛ ناشر: بیان معنوی

کتاب حاضر با بررسی مفهوم انتظار، سه رویکرد متفاوت به این مفهوم را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ نگاه عامیانه، نگاه عالمانه، نگاه عارفانه.

در بخش انتهایی کتاب نیز به تناسب مفهوم انتظار با جوان و ویژگی‌های جوانی پرداخته شده است.

توضیحات پشت جلد کتاب: اساساً تحقق کامل وضعیت مطلوب،

که در سایه حکومت موعود محقق می‌شود، تنها در صورتی امکان دارد

که تمام مردم با مرام الهی موعود همراهی کنند. اما تجربهٔ تاریخی

حیات بشر نشان داده است که اکثر انسان‌ها از پذیرش دستورات خدا

سر باز می‌زنند. پس چگونه است که پس از ظهور حضرت، مردم به

صورت فراگیر و پایدار از حق تبعیت می‌کنند و موجبات

استقرار همیشگی حکومت موعود را فراهم می‌آورند؟ آیا در ذائقه انسان‌ها تغییر غریزی خاصی رخ می‌دهد، یا ترس از حاکمیت دینی جرات معصیت را از آنها می‌گیرد؟ به عبارت دیگر، آیا توان اندیشیدن علیه حق از بین می‌رود یا اساساً امکان سخن گفتن از اندیشه‌های باطل نخواهد بود؟ ...

جامعه موعود: اگر آن جامعه موعود، تحقق پیدا کردنی است، آیا با پایبندی به تمام آن اصولی که رسول اکرم (ص) و جانشینان او (ع) به آنها مقید بودند تحقق پیدا خواهد کرد؟ اصولی که استفاده از زور را به حداقل می‌رساند و انعطاف‌پذیری را به حداکثر؛ اصولی که لازمه رعایت کرامت انسان محسوب می‌شود و در اثر رعایت همین اصول فرصت سوءاستفاده منافقان و مؤثر شدن عناد کفار فراهم می‌شود؟ پس اگر قرار است جامعه مهدوی با پایبندی به آن اصول تحقق یابد، آیا حق دوباره دچار مظلومیت نخواهد شد؟ و اگر می‌شنویم حضرت دست به شمشیر برده و مخالفان دین را قلع و قمع می‌کنند، آیا این بر خلاف آن اصول نخواهد بود؟ ... نگاه عامیانه به

نگاه عامیانه
نگاه عامیانه به منجی
بدون نگاه عامیانه
آثار سوء نگاه عامیانه
علاقه عامیانه
علاقه عاشقانه

بی‌نیاز به همراهی مردم و هوشیاری آنها، زمین و زمان را زیر و رو کرده و بی‌اعتنا به سنت‌های الهی و همه آنچه در طبیعت حیات بشر است، سعادت را برای انسان به ارمغان می‌آورد....

یکی از آثار سوء نگاه عامیانه به موضوع منجی و مهدویت، عدم اشاعه فرهنگ اصیل انتظار در جهان بشریت است. وقتی ما سطحی نگاه کردیم، و تئوری‌های حکومت آقا امام زمان (ع) را به صورت علمی بیان نکردیم و تحلیلی عالمانه از موضوع مهدویت و منجی ارائه ندادیم، کم‌کم این موضوع به یک امر خیالی و یا خرافی تبدیل شده و مانند یک سد بزرگ سبب می‌شود که نتوانیم فرهنگ اصیل انتظار را، به‌ویژه در میان نخبگان، اشاعه دهیم و ذهن‌ها را به صورت دقیق متوجه این موضوع کنیم. ۴

وقتی نگاه عامیانه را کنار بگذاریم، سؤال‌ها یکی‌یکی می‌جوشند، و فکرها به کار می‌افتند ... همه ما در اثر جوشش این سؤال‌ها و سپس نزدیک شدن به پاسخ آنها، وظایف خود را در این زمان و برای زمینه‌سازی ظهور، بهتر خواهیم شناخت.

انتظار ... ، احساسی مربوط به زمان آینده و یک وضعیت بهتر است. بنابراین هر چقدر تصور روشن‌تری از وضع مطلوب داشته باشیم، انتظارمان بیشتر خواهد بود. کسی که از وضع مطلوب بی‌اطلاع است، منتظر چه وضعیتی است؟ کسانی که از ظلم ناراحتند اما هیچ تصور روشنی از عدالت ندارند، معلوم نیست اساساً چقدر عدالت را می‌پسندند و می‌پذیرند؛ و چقدر حاضرند در جامعه‌ای با حاکمیت عدالت زندگی کنند.

نفس آگاهی از وضع مطلوب و دانستن چیستی و چگونگی آن، فواید بسیاری دارد، حتی اگر به انتظار نینجامد. یکی از فواید مهم آن، ایجاد زمینه مناسب برای تحلیل درست گذشته و یافتن پاسخ بسیاری از سؤال‌های کلیدی حیات بشر است. مثل اینکه: چرا انبیا و اولیای الهی در طول تاریخ نوعاً مظلوم بوده‌اند؟ چرا استقرار حق این قدر به تأخیر افتاده است و آن قدر دشوار می‌نماید؟ چرا همیشه جبهه اشقیا، به انحای مختلف بر جبهه اولیا غلبه کرده‌اند؟ و بسیاری از سؤالات دیگر که پاسخ خواهند یافت.

نگاه عارفانه یعنی: راه یافتن به اسرار معنوی مفاهیم دینی؛ و تحلیل ظواهر دین به بواطنی که عمق معنایی آن ظواهر را به ما نشان می‌دهند. عرفان از یک آگاهی عمیق خبر می‌دهد؛ معرفتی است که عموماً با عقل نظری قابل دریافت نیست و نیاز به شهود قلبی و باطنی دارد. می‌توان از عارفانه‌ها سخن گفت، و می‌شود عارفانه سرود، اما آنچه به زبان علم عرفان و یا ذوقیات عرفانی می‌آید. نمی‌توانیم از آن سخن گفت. عرفان، عارف نشویم ولی شمیم یک نگاه ژرف به عالم، لذت

معنوی خاصی دارد که از آن مستغنی نیستیم. آب دریایی است که اگر نمی‌توانیم در آن شناگر شویم، لااقل دست و رویی در آن بشوییم، تا خنکای یک زیّ عارفانه، جان ما را طراوت بخشد. از طرف دیگر، همانطور که غفلت از شیوع انتظار عامیانه، ممکن است جامعه را در نوعی عوام زدگی فروبرد و اندیشمندانه نگرستن به مفهوم انتظار را به تأخیر بيفکند، غفلت از بُعد

عرفانی مفهوم انتظار نیز ممکن است سطح توقع ما از معنای انتظار پایین آورده و ارزش واقعی انتظار را در نگاه ما تنزل دهد. ضمن آنکه نگاه عارفانه به انتظار، عمق معنوی و زیبایی عرفانی انتظار را برای ما به تصویر می‌کشد؛ و نیاز ما را به یک حیات عرفانی تأمین کرده، و عطش معنوی جامعه را برای فروغلتیدن در عرفان‌های موهوم، از بین می‌برد.

رسول اکرم (ص): افضل اعمال امتی انتظار فرج است. بهترین اعمال امت من انتظار فرج است.

می‌دانید انتظار فرج با سلمان چه کرد؟ وقتی پیامبر به او وعده ی رجعتش در حکومت حضرت مهدی (عج) را داد، از شدت شوق گریه کرد و گفت: «وقتی از نزد رسول خدا (ص) بلند شدم، دیگر از آن روز به بعد برایم فرقی نمی‌کرد که چه وقت از دنیا بروم». جوان هم آینده گراست و باید آینده‌گرایی جوان با چنین آینده روشنی پر شود. این آینده با اینکه

مربوط به حیات دنیا می‌شود اما او را از آخرت جدا نمی‌کند و معنویتی بس نورانی دارد. **انتظار، روح جوان را با آینده پیوند می‌زند و از محدود شدن به زمان حال نجات می‌دهد.**

انتظار عارفانه

نگاه عارفانه
انتظار وصال
نسبت انتظار فرج و انتظار وصال
انتظار عرفانی، موجب فرج شخصی
جمع‌بندی
از انتظار وصال خدا تا تمنای وصال امام (ع)

جوانی و انتظار

آینده‌گرایی جوان
آرمان‌گرایی جوان
جامعه‌گرایی جوان
عدالت‌گرایی جوان
جوان و عناصر پنج‌گانه انتظار